

A Kúria a dr. Buda Beatrix ügyvéd által képviselt felperesnek a Vértessyné dr. Bokor Katalin jogtanácsos által képviselt alperes ellen baleseti kártérítés iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 16.M.5112/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.631.209/2010/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 49.Mf.631.209/2010/5. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti. Azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletének a nem vagyoni kártérítés mértékre vonatkozó részét helybenhagyta, az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően, valamint azt a részét, amellyel a nem vagyoni kártérítés összege utáni kamatfizetésről, valamint a másodfokú perköltségről és fellebbezési illeték fizetésről döntött, hatályon kívül helyezi. A nem vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. Kötelezi a alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 18.750 (tizennyolcezer-hétszázötven) forint másodfokú részperköltséget. A hatályon kívül helyezett rendelkezések vonatkozásában a felek felülvizsgálati eljárási költségét fejenként 10.000 (tízezer) forintban állapítja meg. A le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a BRFK kerületi Rendőrkapitányság illetékeségi területén kinevezett járőrvezetőként (gépkocsizóként) teljesített szolgálatot. 2006. szeptember 29-én munkahelyi balesetet szenvedett betörő üldözése közben a 2,5 méter magas kerítésről leugorva a bal térdét és jobb oldali bokacsontját ütötte meg. A munkáltató a határozatában a balesetet szolgálati balesetnek minősítette. A fegyveres szervek elsőfokú felülvizsgáló orvosi bizottsága 2007. október 1-jén az határozatával a felperest hivatásos szolgálatra egészségügyi szempontból alkalmatlannak nyilvánította. A balesetet követően a felperes a nyugdíjazásáig már nem dolgozott, 2006. szeptember 29-étől 2007. szeptember 30-áig táppénzes állományban volt. A szolgálati viszonya 2007. december 13-án nyugdíjazással szűnt meg. A becsatolt igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a felperes össz-szervezeti munkaképesség-csökkenésének mértéke 50 %, amelyből a baleseti eredetű munkaképesség-csökkenés 40 %. A felperes a keresetében a háztartási kisegítő költsége, kertművelés, közlekedési költség, gyógytorna, gyógymasszázs, gyógyszerköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest, továbbá 7.500.000 nem vagyoni kártérítési igényt terjesztett elő vele szemben. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.5112/2008/27. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek háztartási kisegítő

költsége címén 340.000 forint lejárt összeget és kamatát, valamint havi 10.000 forint járadékot, kertművelés költsége címén 200.000 forint lejárt összeget és kamatát, valamint évente 6 hónapra havi 10.000 forint járadékot, közlekedési költség lejárt összege címén 655.500 forintot és kamatát, valamint havi 20.000 forint járadékot, gyógytorna, gyógymasszázs címén 281.400 forint lejárt összeget és kamatát, továbbá 23.450 forint havi járadékot, gyógyszerköltség címén 121.000 forint lejárt összeget és kamatát, havi 5.000 forint járadékot, továbbá 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést és 300.000 forint perköltséget. A felperes keresetét egyebekben elutasította. A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 174. § (1) bekezdésében, 177. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a felperes maradványállapota olyan értelemben kialakultnak tekinthető, hogy - abban a jelenlegi helyzetet figyelembe véve - javulás már nem várható, a térdízületi sérülést követően azonban a jövőben fokozódik az ún. posttraumás ízületi kopás kialakulásának a valószínűsége. Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárás lefolytatását követően döntött az ítélete rendelkező részében foglaltakról. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a bíróság a felperesnek a 7,5 millió forintos kártérítési igényét eltúlzottnak tartotta, és a sérelemmel 1,5 millió forintot talált arányban állónak. Az összeg megállapításánál figyelemmel volt a nem vagyoni sérelem jellegére és mértékére, a mindennapi életben való részvétel lehetőségére. A baleset következtében a felperes elveszítette a munkáját, ami egyúttal a hivatása is volt. A felperes korábbi szabadidős tevékenységeit olyan mértékben nem tudja gyakorolni, mint a balesetet megelőzően. A bíróság ugyanakkor megállapíthatónak találta, hogy a felperes életvezetésében hiányosságok vannak, olyan magatartást tanúsít, amely nem hozható a balesettel összefüggésbe. Mindkét fél fellebbezése folytán eljárt Fővárosi Bíróság 49.Mf.49.Mf.631.209/2010/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében részben megváltoztatta, az alperes illetékben marasztalását mellőzte, a háztartási kisegítői költség lejárt tőke összegét 330.000 forintra leszállította, a nem vagyoni kártérítés tőkeösszege után pedig kötelezte az alperest, hogy 2006. szeptember 22-éig a kifizetésig járó kamatot térítse meg. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest 36.000 forint másodfokú perköltség, valamint az állam javára 86.400 forint fellebbezési eljárási illeték viselésére kötelezte. A másodfokú bíróság ítéletében rámutatott arra, hogy a jelen per eldöntése során a Hszt. 162. §, 165. § - 171. §-áig tartozó rendelkezések az irányadóak. Az alperes alappal sérelmezte a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett a háztartási kisegítő jogcímén megítélt összeg tekintetében, ezért azt az ítéletével módosította. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az általános kártérítés feltételei nem állnak fenn, ezért az erre történő alperesi hivatkozás megalapozatlan. A nem vagyoni kártérítés tekintetében a

másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a baleset következményeit, a balesetkori ár- és értékviszonyokat, és az így meghatározott 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést arányban állónak találta az elszenvedett sérelemmel, tehát e vonatkozásában mindkét fél fellebbezése megalapozatlan. Helyesen határozott - bár döntését elmulasztotta indokolni - az elsőfokú bíróság a biztosító által a felperesnek kifizetett összeg beszámításának mellőzéséről. A Hszt. 170. § a) - e) pontja ugyanis taxatív felsorolja, hogy a kártérítés kiszámításánál a kár mértékéből milyen összegeket lehet levonásba helyezni, amelyekben nem szerepel a baleset biztosítási szerződés alapján a biztosító által kifizetett összeg. Ebből következően az alperes alaptalanul sérelmezte a beszámítás mellőzését. Ugyanakkor a felperes helytállóan kifogásolta a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a nem vagyoni kártérítés tőkeösszege utáni kamat igényének. Tekintettel arra, hogy a nem vagyoni kártérítés a balesetkori ár- és értékviszonyok alapulvételével került megállapításra, ezért az esedékességtől, azaz a baleset napjától járó törvényes kamatok illetik meg a felperest. Az alperes alaptalanul sérelmezte az ügyvédi munkadíj megállapítására vonatkozó ítéleti rendelkezést azzal, hogy az nem a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően került meghatározásra. Adott esetben ugyanis a pertárgy értékeként nem a felperes kártérítési követelésének teljes összegét, hanem a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján a járadékként igényelt követelések legfeljebb egy éves összegét kellett figyelembe venni. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a „Fővárosi Munkaügyi-, illetve a Fővárosi Bíróság ítéletében található jogszabálysértések” megállapítását kérte a beszámítási kifogásának történő helytadásával. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Hszt. 170. §-ában foglaltakra, valamint a 23/1997. (III.19.) BM rendelet 39. §-ának (2) bekezdésében rögzítettekre (BM rendelet). A felperes az elsőfokú eljárásban 7.500.000 forint, majd a fellebbezési eljárásban 4.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére terjesztett elő kárigényt úgy, hogy a bíróság mellőzze a biztosító által kifizetett 750.000 forint beszámítását. Álláspontja szerint a biztosító ezt az összeget nem nem vagyoni kártérítés jogcímén fizette ki, hanem a baleseti rokkantságára tekintettel. Az alperes annyiban egyetértett a felperessel, hogy a biztosító fizetése a felperes rokkantságára tekintettel történt, de éppen ebben valósul meg a felperes nem vagyoni kára, így a jogcím azonos. Az alperes beszámítási kifogását azzal támasztotta alá, hogy egyfelől a Hszt. 170. §-a értelmében a kártérítés számítása során a kár összegéből le kell vonni az a) - e) pontokban felsorolt juttatásokat, továbbá a Hszt. 342. § (2) bekezdés g) pontja felhatalmazta a fegyveres szervet irányító minisztert, hogy rendeletben szabályozza a kártérítés mértékének összeghatárait, megállapításának módját, mérséklését és mellőzését, ennek megfelelően született a BM rendelet, amely a kár összegéből

levonandó juttatások körét kibővíti a fegyveres szerv által a hivatásos állományú tagjai részére kötött balesetbiztosítás alapján a károsult részére a biztosító által kifizetett összeggel. Amikor az elsőfokú bíróság az első tárgyaláson a BRFK-val mint alperessel szemben megszüntette a pert, éppen a Hszt. 196. § (4) bekezdésétől eltérő BM rendelet 31. §-ára hivatkozott, mint a főszabálytól eltérő különös szabályra. Nem elfogadható az a joggyakorlat, amely egyes kérdésekben a speciális szabályra való hivatkozással hoz meg egy döntést, más vonatkozásban pedig figyelmen kívül hagyja azt. Az alperes álláspontja szerint a BM rendelet 39. § (2) bekezdése alapján a fegyveres szervnek az általa kötött balesetbiztosítás alapján a károsult részére a biztosító által kifizetett összeget a megítélt kár összegéből le kell vonnia. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 342. § (2) bekezdés g) pontja szerint a fegyveres szervet irányító miniszter felhatalmazást kapott, hogy rendeletben részletesen szabályozza a kártérítés mértékének összeghatárait, megállapításának módját, mérséklését és mellőzését, a szervezeti egység által fizethető kártérítés összeghatárát, és az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét.

Ennek megfelelően a 23/1997. (III.19.) BM rendelet 39. §-ának (2) bekezdése szerint a fegyveres szerv által a hivatásos állományú tagjai részére kötött balesetbiztosítás alapján a károsult részére a biztosító által kifizetett összeget a megítélt kár összegéből le kell vonni. Az EBH.2001.480. számú döntés meghozatala során a fent hivatkozott BM rendelet nem volt irányadó, mivel az még nem volt hatályos. Ebből következően a határozatban foglaltak jelen jogvita eldöntése során iránymutatásul nem szolgálhatnak. A megismételt eljárásban a felek részletes kioktatását követően (Pp. 3. §) vizsgálni kell, hogy a felperes részére milyen biztosítás alapján, milyen jogcímen, milyen összegben és mikor fizetett a biztosító. Ezt követően kell a Hszt. 170. §-ában és a 23/1997. (III.19.) BM rendelet 39. §-ában foglaltak egybevetése alapján dönteni arról, hogy a biztosító által kifizetett összeg levonásba helyezhető-e a felülvizsgálati eljárásban támadott nem vagyoni kártérítés összegéből. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában azt hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította a Pp. 275. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján. A hatályon kívül helyezett rendelkezések vonatkozásában a Pp. 275. §-ának (5) bekezdése alapján a felek felülvizsgálati eljárási részköltségét megállapította azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság fog dönten. A hatályban tartott rendelkezések vonatkozásában a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésének

megfelelően került meghatározásra a perköltség összege, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2012. szeptember 5.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő